

NIEUWE BOEKEN

Het is wellicht niet ondienstig de aandacht te vestigen op een nieuw standaardwerk, onlangs verschenen bij de uitgeverij Gustav Fischer Verlag, Stuttgart: Limnofauna Europaea, onder redactie van J. Illies (1967). Dit boek, dat als ondertitel draagt "Eine Zusammenstellung aller die europäischen Binnengewässer bewohnen-

den mehrzelligen Tierarten mit Angaben über ihre Verbreitung und Oekologie", is samengesteld door een groot aantal specialisten, die hun groepen afzonderlijk behandeld hebben. Na een inleiding worden alle bekende Europese soorten in een grote tabel opgesomd volgens hun geografische verspreiding. Uiteraard interesseren ons voornamelijk de hoofdstukken over de mollusken, namelijk de Gastropoda (blz. 89-104) en de Lamellibranchia (blz. 105-108), beide geschreven door S.G.A. Jaekel (Kiel). De soorten worden horizontaal aangegeven, waarvoor zeven verschillende symbolen beschikbaar zijn; daardoor kan aangegeven worden bijvoorbeeld of de soort in kwestie endemisch voorkomt, of een randverspreiding heeft, of nog niet zeker van dat gebied bekend is, enz. De eerste 25 verticale kolommen geven de 25 gebieden waarin Europa verdeeld is weer; dit is op een kaartje en ook in de algemene inleiding uiteengezet. Nederland blijkt te vallen onder gebied no. 14 "Zentrales Flachland", wat onder andere ook Denemarken, Zuid-Zweden en een groot deel van Noord-Duitsland omvat. De 26ste verticale kolom geeft inlichtingen over de oecologie van de soort d.m.v. een cijfercode, terwijl de laatste kolom nog plaats overlaat voor eventuele opmerkingen. Onderaan de bladzijden staan dan nog dikwijls voetnoten. Totaal worden 530 soorten zoetwatergastropoden en 62 soorten -tweekleppigen opgesomd; een formidabel aantal soorten dus, waarbij men echter niet uit het oog mag verliezen dat het hier om geheel Europa gaat. Als men zo eens door de eindeloze kolommen grasduint, komt men tot interessante conclusies. Het aantal vraagtekens in de diverse kolommen valt hard mee; het aantal blanco vakjes, aangevend dat men van de soort in dat gebied werkelijk helemaal niets weet, is echter veel groter. De enorme rijkdom aan endemische soorten van de Kaspische Zee komt goed uit; vele geslachten van Prosobranchia komen nergens elders op de wereld voor. Tenslotte nog een paar cijfers om aan te tonen hoe soortenrijk sommige groepen in Europa wel zijn: Theodoxus - 19, Hydrobia - 25, Paladilhia - 101, Bythinella - 52, Pisidium - 20 soorten. Wist U dat er in dit gebied, voornamelijk in brak water, nog 10 soorten Cardiidae voorkomen? Het is een gebonden boek in kloek formaat (32.5 x 26 x 4 cm) voor een prijs van om en de bij honderd gulden.

Van een oorspronkelijk in het Deens geschreven boekje van de hand van Mandahl-Barth verscheen onlangs bij Moussault's Uitgeverij een Nederlandse editie onder de titel "Ongewervelde dieren in bos en veld". Dit boekje in de prijsklasse van tien gulden behandelt ook in het kort de mollusken, namelijk afbeeldingen in kleuren op blz. 82 - 85 en daarbij behorende tekst op blz. 154 - 158. Totaal worden 33 soorten landgastropoden in kort bestek behandeld en afgebeeld in een algemeen gidsje voor de invertebraten van bos en veld. Aangezien dit geen officiële boekbespreking is, zal ik volstaan te zeggen dat het een alleraardigst boekje is, dat de naar verhouding niet hoge prijs meer dan waard is.

A.C. van Bruggen.